

הרואה כתם פרק שמיני נדה

נח.

עין משפט
נר מצוה

א א מיי פייט מהל אסורי
צילה הלוי (סגנ לאון
קול) טושיע יוד יד קל
סעי' י:
ב ב מיי פייט מהל אסורי
צילה ה' סגנ לאון
קול טושיע יוד יד קל סעי'
יא וסעי' י:
יא ג ד ה מיי שם הלוי
טושיע שם סעי' יא:
יב ו מיי שם הלוי טושיע
שם סעי' ט:
יג ז טושיע שם סעי' לב:
יד ח מיי שם הל' לא טושיע
שם סעי' מה:
טו ט מיי שם הל' ז טושיע
טושיע שם סעי' מ:

למלא ארגשה ולא אדעתה: רב אשי אמר. טעמא
דשמואל דלמך לעיל [ו:] דדקה קרקע עולם כו' לאו משום הרגשה
אלא כרבי נחמיה ק"ל דלמך לא הויכירו חכמים גזרת כחם אלף על
דבר המקבל טומאה הלכך כל הנך
דשמואל לא אפיי בהרגשה כלל: אלא
רב ירמיה מרפסי. קצבלה למיזבתא
לעיל ושני מודה שמואל כו'
ומדקבלה למיזבתא מכלל דטעמא
דשמואל משום הרגשה ואי משום
הרגשה מאי איריא קרקע אפילו
גלימא נמי דדקה בטלית ושבה עליה
ואחר כך מנאח דם טהורה שלא
הרגשה: צלושה. אש מנאח דם
כנגד תורפה יכולה לתלות במכה
של זוארה שפעמים שמטה את זוארה
לפניה ונופל דם המכה על תחתית
חלוקה: על כפפה שאינה יכולה
לתלות. שאין דם בה מכתפה ונופל
לפניה אין תולה: ואין אומרים צידה
נעלפו. מנכה שצכתפה והיא ראוה
לפניה: עבד דמארמי. תתא אומי
מקום ודם נטוף עליו: על קשרי
אצבעותיה. היינו גב היד. והא גב
היד אפילו בשעת דליקה לא נגעה
מי"ט טמאה: לאו משום דאמרינן
גב דקה באידך ידא ונגעה. יד שדקה
על גב שצירתה: עד היא. קרוי
פניס מעושי השוק ולא אמרינן דלדין
יניחו: עד מקום חבק. ספק.
וכמדומה לי שהוא קפץ היך והשוק
שקורין ירי"ט וקאמר עד מקום
שהוא מתחיל קרוי פניס וחבק היא
מתימת הגידין שחזקין היך והשוק
יחד סמוך לאותו קפץ כמו (שם דף
סד.) את הקילקי ואת החבק: כשיה.
לרעה צעגול כלמדי: משו. מי
מספקין דם הגדה או לאו: כרלושה.
לאורך היך דיינו אורמיה כשנופל
ושמת נעשה כרלושה: במשפטיא. עם
המכת דשמשון (שפוטס עו) מתרגמינן
עם משפטיא. שהיתה מסכת טווי לאריג
ונמאח דם על השתי: טיוול ופויס.
כדך ששמה עד כעשוי שהלכה
ושבה אי מתרמי שהטווי המוסך
שקורין אורדי"ר צא זין רגליה כנגד
אותו מקום טמאה: והפטיא אין
שוני עטורות. גבי מתעטף בטליתו
וטהרות וטמאות נצלו דפ"ק (לעיל דף
ה:) ספק נגע ספק לא נגע טהור
ואם אי אפשר אלא"כ נגע טמא רבן
שמשון צן גמליאל אומר אע"פ דלא
אפשר לא מטמינן ליה אלא אומרים
לו שנה ואי לא נגע מטהרינן ליה
אמרו לו אין שוני עטורות דאף על
גב דהשתא לא מיתרמי דלמא
מעיקרא לא היה הכי: די אמרינן
אין שוני קולא. כגון שהיה דל"א
לו אלא"כ נגע ואלא ואלא יקו וימאח
ליה שנה להקל אצל הכא חומרא הוא
דמסתמא טהורה דהא לא על צורה
ולא על חלוקה אשתכח והאי דלמך
תחיל ותימי ואי מתרמי מטמינן לה חומרא היא: דבר זה.
היתה פושטתו ומתכסה בו צלילה כו': חלוקה של קצרה.
נצלה קודם לבישה ואחר כך נמאח עליו דם: אם
נגעה כתם: כנגד זים הסורפה של ארוכה. טמאה אף
ארוכה וכ"ש קצרה: ואם לאו טהורה הארוכה. אצל קצרה טמאה
הראשונה: ולענין דינא. דכצום הכתם מן החלוק מנן דחצירתה תולה זה דלמך אחרונה לא מהימנת לי דלת דקמיה:

תום הרא"ש

פריך מינה תחילה: על
כתיבה איה תולה. וא"ת
דילמא לקולא דקא אכל
לחומרא כמו על גודלה
מחזקין טומאה מקום
למקום. וי"ל הו"ל דכל עיקר
כתמים הם מדרבנן
ומקילין בהו כדתנן
בפירקין אי מחזקין דם
מקום למקום לחומרא
ה"ה לקולא. והימיה ליפריך
ממתניין שלא כנגד בית
התורפה טהורה ולא אמרינן
שמה ברקא בחז ד"א ונגעה
בבשרה שלא כנגד בית
התורפה. וי"ל דאם איתא
דברקה בידה ומצאה טמא
היתה וזכרה שאין דין אשה
לשכוח כשהיא בברקה
ומצאה עצמה טמאה. והא
דפריך בסמוך גבי דם טמא
דימיר ברקה בחז ד"א
ונגעה באידך ידא מכ"ש
פריך דבעלמ' אית לן
למימר הכי וכל מתניין הוה
עדי מקום
חבק. פירש"י חבק מקום
מתימת הגידים שחובקים
היך והשוק וכנגד אותו
חבק לטמא עד פרסת גבלי
ולמבלה עד אותו מקום קרוי
בפנים ומקום חבק דיינו
ורוב הגידים מביעין ליה
אי כלפנים אי כלחוץ.
ובערך פ"י ששמעלין את
השוק באפנאלא שיש להם
לולאות ומקום חיבור
הלולאות קרוי ליה חבק. עוד
פ"י כשכופפת שוקה על
יריכה מה שמכסהו שם
הבשר על ידי כפיפת השוק
על היך הוי מקום חבק על
שם שמחבקיין זה את זה:
בשורה היינו טיפין עשויין
כשורה דאי בלא טיפין היינו
כרצועה דקאמר בסמוך.
וטיפין טיפין היינו עשויין
בשינוי דאי לאו הכי למה
יש להסתפק בטיפין ורבינו
שמואל פירש כשורה היינו
הרבה שורות. וטיפין טיפין
מצינן לפרוש עשויין
כשורה או כשיר והא
דאמרינן בשיליה פירקין
טיפין טיפין אין מצטרפין
היינו כי נמצאו על הבגד
שיש לספק כל טיפה ברם
כ"ה. תימא מנן ליה דאחא
לאיתוי דילמא בבתי כי
אורחיה מיידי. וי"ל
מדקאמר האי ליטנא ספק
טהור ספק טמא ולא קאמר
על בשורה ספק טמא משמע
דאחא לאשמועינן שום
חידוש בכחם משנות: לענין
דינא תנן. הקשה הריב"ז
לענין דינא נמי ימא כאן
נמצאו כאן חזו כדאמרינן
בשיליה המידוי גבי מומין
וגבי טיפפות. וי"ל דהתם
נשתמי' האשה מרשות האב
עצמה לרשות הבעל והפירו
מרשות המוכר לרשות
לקוח אבל הכא לא יצא
החלוק מרשות בעלת
החלוק דאינו ביד השני
בתורת מתנה ומכר אלא
אומרת לו בשרותך נולדו

מדרבנן רב אשי אמר שמואל הוא דאמר
כו' נחמיה דתנן ב'ר' נחמיה אומר י"ב דבר
שאינו מקבל טומאה אינו מקבל כתמים
בשלמא לרב אשי היינו דקאמר קרקע אלא
לרבי ירמיה מאי איריא קרקע אפילו גלימא
נמי לא מביעיא קאמר לא מביעיא גלימא
דלא מברך שפיר ואיכא למימר מעלמא
אתא אלא אפילו קרקע דמברך שפיר דאיכא
למימר מגופה אחיא טהור: על עקבה ועל
ראש גודלה טמאה וכו': בשלמא עקבה
עביד דנגע באותו מקום אלא ראש גודלה
מאי טעמא וכי תימא זימנין דנגע בעקבה ומי
מחזקין טומאה במקום למקום והתניא יהיתה
לה מכה בצוארה (ו) שתוכל לתלות תולה
על כתפה שאינה יכולה לתלות אינה תולה
ואין אומרים שמה בידה נטלתו והביאתו
לשם אלא ישאני ראש גודלה דבהדי דפסעה
עביד דמתרמי ולא מחזקין טומאה במקום
למקום והתניא נמצאת על קשרי אצבעותיה
טמאה מפני שידים עסקניות הן מאי טעמא
לאו משום דאמרינן בדקה בחז ד"א ונגעה
באידך ידא לא ישאני ידה דכולה עבידא
דנגעה: על שוקה ועל פרסותיה מבפנים
וכו': מבפנים עד היכא אמרי דבי רבי ינאי
עד מקום חבק איבעיא להו מקום חבק
כלפנים או כלחוץ ת"ש דתני רב קטינא יעד
מקום חבק וחבק עצמו כלפנים רב חייה
בריה דרב אויב מתני לה בהדיא אמרי דבי
רבי ינאי עד מקום חבק וחבק עצמו כלפנים
בעי רבי ירמיה כשיר מהו כשורה מהו טיפין
טיפין מהו לרוחב ירכה מהו ו"ש על בשרה
ספק טמא ספק טהור טמא על בשרה מאי
לאו כי האי גוונא לא דלמא דעביד כרצועה
הדיא איתתא דאשתכח לה דמא במשתייתא
אתאי לקמיה דרבי ינאי אמר לה יתיוול ותיתי
והתניא א' אין שוניין במטהרות כי אמרינן אין
שוניין לקולא אבל לחומרא שוניין: היתה
פושטתו וכו': תניא אר"א בר' יוסי דבר זה
הוריתי בעיר רומי לאיסור וכשבאתי אצל
חכמים שבדרום אמרו לי יפה הוריתה ת"ר
הארוכה שלבשה חלוקה של קצרה וקצרה
שלבשה חלוקה של ארוכה אם מגיע כנגד
בית התורפה של ארוכה שתיהן טמאות
ואם לאו ארוכה טהורה וקצרה טמאה
תניא אידך בדקה חלוקה (ו) והשאילתו
לחבירתה היא טהורה וחבירתה תולה
בה אמר רב ששת ולענין דינא תנן א"ב
לענין טומאה היא טהורה וחבירתה טמאה
מאי

מדרבנן. למלא ארגשה ולא אדעתה: רב אשי אמר. טעמא
דשמואל דלמך לעיל [ו:] דדקה קרקע עולם כו' לאו משום הרגשה
אלא כרבי נחמיה ק"ל דלמך לא הויכירו חכמים גזרת כחם אלף על
דבר המקבל טומאה הלכך כל הנך
דשמואל לא אפיי בהרגשה כלל: אלא
רב ירמיה מרפסי. קצבלה למיזבתא
לעיל ושני מודה שמואל כו'
ומדקבלה למיזבתא מכלל דטעמא
דשמואל משום הרגשה ואי משום
הרגשה מאי איריא קרקע אפילו
גלימא נמי דדקה בטלית ושבה עליה
ואחר כך מנאח דם טהורה שלא
הרגשה: צלושה. אש מנאח דם
כנגד תורפה יכולה לתלות במכה
של זוארה שפעמים שמטה את זוארה
לפניה ונופל דם המכה על תחתית
חלוקה: על כפפה שאינה יכולה
לתלות. שאין דם בה מכתפה ונופל
לפניה אין תולה: ואין אומרים צידה
נעלפו. מנכה שצכתפה והיא ראוה
לפניה: עבד דמארמי. תתא אומי
מקום ודם נטוף עליו: על קשרי
אצבעותיה. היינו גב היד. והא גב
היד אפילו בשעת דליקה לא נגעה
מי"ט טמאה: לאו משום דאמרינן
גב דקה באידך ידא ונגעה. יד שדקה
על גב שצירתה: עד היא. קרוי
פניס מעושי השוק ולא אמרינן דלדין
יניחו: עד מקום חבק. ספק.
וכמדומה לי שהוא קפץ היך והשוק
שקורין ירי"ט וקאמר עד מקום
שהוא מתחיל קרוי פניס וחבק היא
מתימת הגידין שחזקין היך והשוק
יחד סמוך לאותו קפץ כמו (שם דף
סד.) את הקילקי ואת החבק: כשיה.
לרעה צעגול כלמדי: משו. מי
מספקין דם הגדה או לאו: כרלושה.
לאורך היך דיינו אורמיה כשנופל
ושמת נעשה כרלושה: במשפטיא. עם
המכת דשמשון (שפוטס עו) מתרגמינן
עם משפטיא. שהיתה מסכת טווי לאריג
ונמאח דם על השתי: טיוול ופויס.
כדך ששמה עד כעשוי שהלכה
ושבה אי מתרמי שהטווי המוסך
שקורין אורדי"ר צא זין רגליה כנגד
אותו מקום טמאה: והפטיא אין
שוני עטורות. גבי מתעטף בטליתו
וטהרות וטמאות נצלו דפ"ק (לעיל דף
ה:) ספק נגע ספק לא נגע טהור
ואם אי אפשר אלא"כ נגע טמא רבן
שמשון צן גמליאל אומר אע"פ דלא
אפשר לא מטמינן ליה אלא אומרים
לו שנה ואי לא נגע מטהרינן ליה
אמרו לו אין שוני עטורות דאף על
גב דהשתא לא מיתרמי דלמא
מעיקרא לא היה הכי: די אמרינן
אין שוני קולא. כגון שהיה דל"א
לו אלא"כ נגע ואלא ואלא יקו וימאח
ליה שנה להקל אצל הכא חומרא הוא
דמסתמא טהורה דהא לא על צורה
ולא על חלוקה אשתכח והאי דלמך
תחיל ותימי ואי מתרמי מטמינן לה חומרא היא: דבר זה.
היתה פושטתו ומתכסה בו צלילה כו': חלוקה של קצרה.
נצלה קודם לבישה ואחר כך נמאח עליו דם: אם
נגעה כתם: כנגד זים הסורפה של ארוכה. טמאה אף
ארוכה וכ"ש קצרה: ואם לאו טהורה הארוכה. אצל קצרה טמאה
הראשונה: ולענין דינא. דכצום הכתם מן החלוק מנן דחצירתה תולה זה דלמך אחרונה לא מהימנת לי דלת דקמיה:

(א) [למך נגנ:] (ב) [לעיל
ה:] א שייך לעיל (ד) גי
מהר"ם ויש להלך בין גי
הוא ענין בפני עצמו,
(ה) ושייך הטיב טומא
במדרש דף עו: ועיי' תוס'
חולין נא. ד"ה המה"ל.

הגהות הב"ח

(א) גב' מכה צלושה מקום
שחולל: (ב) שם תחיל אידך
דדקה חלוקה. י"ב ס"א
עצמה וחלוקה: (ג) תום'
ד"ה כי נחמיה וכו' והוא
משפטיא. י"ב ע"י בלש"ר
כפי הלשון: (ד) ד"ה ומו וכו'
הוא מנן לפרך והא דאמר
בפ"ק דלא מחזקין
טומאה במקום למקום
כו' יש להלך בין:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
(א) תורה מודה וכו' ובי אפי
נמי מודה. י"ב ע"י שו"ת מה"ל
כי או כרבי דכרי דלא שפיע
הוא וכו' ושייך פ"י ק"ך מה
ע"ה ד"ה וטעם אכלה דכרי
כתמים ויעיי' עוד פ"י קפ"ב
ס"ק ב':

לעני רש"י

ירי"ט [ירי"ט]. אחר
הכר.
אורדי"ר. להשתו (לפרוך
את חוטי השתי לקראת
האריגה).

מוסף רש"י

אינו מקבל כתמים. לומר
לא גזרו על כתמים (קמון
עו). אין שוניין בטהרות.
שמה כעשוי נגע וקודם לכן
לא נגע. או חלוק (שע"ל ה.)